

Kuntien ja seutukuntien lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan liitto, talous- ja toimintasuunnitelma 2024 - 2026, talousarvio 2024

	Näkemykset ja ehdotukset	Toimenpiteet
Maakuntahallitus 25.9.2023	Maakuntahallitus hyväksyi talousarvion 2024 sekä talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksen vuosille 2024–2026 jatkovalmistelun pohjaksi ja päätti pyytää kuntien lausunnot luonnoksesta 23.10.2023 mennessä. Maakuntavaltuuston toimenpidealoitteen perusteella huomioidaan vaelluskalojen luontaisen elinkierron palauttamiseen maakunnan vesistöissä.	Huomioitu, s. 22.
Yhteistyötoimikunta	Ei lausuntoa, ainoastaan teknisiä korjauksia.	
Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä	<p>Ottaen huomioon useimmissa jäsenkunnissa olevat suuret haasteet ensi vuoden budjetin laadinnassa valtiosuukausien pienentyessä, olisi kohtuullista, että Pohjois-Pohjanmaan liitto asettaisi oman jäsenmaksuprosenttinsa kasvuesityksen matalammalle tasolle. Jopa 0 prosentin kasvua tässä tilanteessa olisi syytä harkita. Kuten suunnitelmassa todetaan, henkilöstö on liiton suurin menoerä. Henkilöstökulujen kasvu on lähivuosina ripeää, mutta se on sitä myös jäsenkunnissa. Eläköityvien henkilöiden ja muuten vapautuvien paikkojen ja virkojen täyttämistä on syytä harkita ja tehtävien uudelleen järjestelyjä.</p> <p>Kansainvälisen yhteistyön ja hankkeiden lisääminen on aikaisemmin asetettu liiton tavoitteeksi. Uuden toimintasuunnitelman mukaan sektorilla on edetty. Uusia kansainvälisiä verkostoja, joissa toimitaan, mainitaan useita. Toimijaksi mainitaan Pohjois-Pohjanmaa. Tarkoittaako tämä maakunnan liittoa vai jotakin muuta toimijaryhmää maakunnan sisältä? Myös kv-hankkeita, joissa ollaan osapuolena, on useampia, mikä on hyvä asia. Lisääntynyt aktiivisuus EU:n verkostoissa kompensoi jonkin verran Karelia CPC -ohjelman päättymisen aiheuttamaa menetystä kv-yhteistyössä.</p> <p>Maakunnallisen viestinnän kärkihanke on mainittu tavoitteena jo aikaisemmissa toimintasuunnitelmissa. Jäämme odottamaan sen toteutumista. Tosin maakunnan kansallisen ja kansainvälisen profiloitumisen parantaminen mainitun hankkeen avulla on haastavaa. Pitkäkestoiset tulokset syntyvät vain tekemisen kautta.</p> <p>Säännöllinen kansanedustajayhteistyö on tärkeää. Edunvalvontatyö vaikuttajien suuntaan onkin viime aikoina aktivoitunut. Olisi tärkeää nostaa sen rinnalle säännölliset meppitapaamiset muutoinkin kuin Brysselin toimiston edustajien toimesta.</p> <p>Maakunnallisen kulttuurin kehittämisohjelman toteutumisen merkitys korostuu suuntauduttaessa Oulu 2026 -kulttuuripääkaupunkivuoteen, jossa mukana on käytännössä koko maakunta ja vähän ylikin.</p> <p>Elintarviketaloutta koskevassa luvussa olisi syytä mainita mahdollisuuksien antajana pitkän kasvukauden sijaan pitkä päivä ja valoisat yöt. Kasvukautemmehan on auttamatta lyhyempi kuin etelämpänä Suomeakin.</p> <p>TE2024-hanke, jota liitossa on toteutettu, on ollut tarpeellinen ja tukenut kuntia uuteen tehtävään suuntautumisessa.</p> <p>Liikenneverkkojen edunvalvonta maakuntamme ja Pohjois-Suomen tärkeiden yhteyksien osalta on suunnitelmassa hyvin nostettu esille ja se onkin tärkeää.</p> <p>Pääradan kehittäminen edelleen ja nelostien parantaminen on jatkuvasti pidettävä esillä edunvalvonnassa.</p>	<p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p> <p>MEP-tapaamisia pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Elintarviketalous: huomioitu luonnoksessa, s. 16.</p>

<p>Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä</p>	<p>Ilmastonmuutokseen ja uusiin energiamuotoihin liittyviä selvityksiä ja yhteistyöverkostoja mainitaan suunnitelmassa useita. On syytä miettiä, voiko liitto toimia myös aktivaattorina, eikä vain mahdollistajana näissä teemoissa. Tämä näkyy esim. strategisten tavoitteiden taulukossa, jossa paikallisten vihreän siirtymän keskittymien ja investointien edistämiseksi toimenpiteenä mainitaan vain JTF-rahoituksen myöntäminen. Sen sijaan s. 27 hyvin todetaan, että maakunnallinen energiakokonaisuus on yhä tärkeämpi osa aluekehittämistä sekä kansallista kilpailukykyä. Monimuotoisuuskohteiden kartoittamiseen liittyviin kansallisiin hankkeisiin osallistuminen on tärkeää, jotta paikallinen näkökulma välittyy teemasta käytävään päätöksentekoon, jota tunnutaan käytävän yhteiskunnan ylätasolla.</p> <p>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kohta on kuitattu aika ylimalkaisesti. Olisi hyvä kirjata, mitkä ovat todellisia riskikohteita liiton toiminnassa ja onko ajankohtaisesti niissä jotakin painotettavaa.</p> <p>Viestinnän kohdalla kohderyhmiä ei toivottavasti ole kirjattu tärkeysjärjestyksessä, koska tärkein viestinnän kohde ei voi olla luottamushenkilöt ja jäsenkunnat vaan ennemminkin listan lopulla olevat yhteistyökumppanit, media ja maakunnan yritykset ja asukkaat. Tämä liittyy jatkuvaan ongelmaan liiton yleisen tunnettuuden ohuudesta.</p> <p>Henkilöstöhallinnossa hyvänä uutena toimenpiteenä on nostettu esille palvelussuhteen päättyessä tehtävä lähtökysely ja palautteen pyytäminen työnantajakokemuksesta. Työtyytyväisyyden jatkuva mittaaminen on tärkeää.</p> <p>Liiton toiminta on suunnitelman perusteella monipuolista ja ajan hengen huomioon ottavaa. Koska resurssit eivät ole lisääntymässä, olisi kuitenkin syytä miettiä keskittymistä kaikkein olennaisimpiin vaikuttamisen kohteisiin.</p>	
<p>Iin kunta</p>	<p>Iin kunta yhtyy Oulun seudun kuntien lausuntoon.</p> <p>Lisäksi se pitää tärkeänä koko Pohjois-Pohjanmaan alueelle merkityksellisten turvetuotannosta poistuvien alueiden jatkojalostusta, varautumisen ja elinkeinoelämän kehittymisen sekä uusiutuvien energialähteiden (erityisesti tuulivoima) rakentamisen vaatimaa tieverkon parempaa ylläpitoa ja rakentamista sekä kalatalouden jatkuvuuden turvaamista.</p>	<p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p> <p>Turvetuotanto: JTF- ja muu ohjelmarahoituksen mahdollisuudet.</p> <p>Uusitutvat energialähteet huomioitu ilmasto- ja energiavaihe- ja maakuntakaavan valmistelussa.</p> <p>Kalatalous, ks. s. 22. Iijoki huomioitu.</p>

<p>Kuusamon kaupunki</p>	<p>Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelman 2023–2025 strategisina tavoitteina/linjauksina olevat saavutettavuus, kilpailukyky, pohjoisuus, kuntien elinvoimaisuus ja uudistuminen sekä tiedolla johtaminen ovat edelleen kannatettavia ja selkeitä valintoja alueen elinvoimaisuuden edistämiseksi. Kokonaisuudessaan suunnitelma on mahdollistava ja alueiden kasvua tukeva.</p> <p>Maakuntaliiton strategiisiin linjauksiin perustuvassa päätöksenteossa ja toimenpiteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota maakunnan eri alueiden erityispiirteisiin ja tasapainoiseen aluekehitykseen. Toimia tulee voida kohdentaa mahdollisimman joustavasti ja tarvelähtöisesti, alueiden rakenteelliset ja toiminnalliset ominaispiirteet huomioiden. Maakunnan erityisenä haasteena on kotimaisen ja ulkomaisen työvoiman saatavuus ja liikkuvuus sekä kansainvälisten osaajien saaminen alueelle. Osaamisen varmistaminen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteet koskevat erityisesti osa-alueita, joilla yritykset pystyvät lisäämään kilpailukykyään, liiketoiminnan kannattavuutta sekä vastuullisuutta. Tähän tulisi maakuntaliiton kannustuksella ja rahoituksella pyrkiä löytämään ratkaisuja ja toimenpiteitä, joita kunnat voisivat yhteistyössä lähteä toteuttamaan suuremman vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Kansainvälisyys on tunnistettu kasvun elementiksi osaamisen ja kilpailukyvyyn edistämässä. Paitsi että kansainvälistymistä painotetaan älykkään erikoistumisen strategian teemoissa, tulee tässä yhteydessä huomioida selkeästi matkailun merkitys kansainvälistymistä edistävänä ja työllistävänä ventialana. Älykkään erikoistumisen strategia ei siis saa toimia poissulkevana rajoitteena rahoitushauissa, vaan alueiden erilaisuus ja ominaispiirteet on tunnistettava ja tunnustettava myös tässä yhteydessä. Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian ajantasaisuutta tarkistettaessa tulisi siinä yhteydessä huomioida myös Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategian, ilmastotiekartan ja elintarvikestrategian mukaiset toimet sekä innovaatioekosysteemit. Maakunnan rahoittamisen välineet: Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027 EU:n rakennepolitiikan ohjelma, Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF), Interreg Aurora muodostavat vankan pohjan maakuntaohjelman toimeenpanossa. Muuttunut geopolitiikka ja turvallisuustilanne edellyttävät huoltovarmuuteen ja kokonaisturvallisuuteen liittyvien asioiden tarkastelua myös aluekehittämisen kannalta. Maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja edunvalvonnassa tulee korostaa valtatie 20:n liikenteenvälityskyvyn parantamista ja logistisia yhteyksiä Ruotsin pohjoisosien kautta Norjan satamiin (Narvik).</p> <p>Kansainvälisyys yritystoiminnan vahvistamisen ja kilpailukyvyyn parantamisen edellytyksenä on ajankohtainen teema. Pohjoisen painoarvo korostuu omana kokonaisuutena nykyiseen geopolitiiseen ja kansainväliseen tilanteeseen liittyen. Koillismaan ja Kuusamon kannalta on samalla muistettava Itä-Suomea koskevat kehittämistoimenpiteet vt 5 mukaan lukien.</p>	<p>Osaavan työvoiman saaminen on huomioitu Pohjoisessa ohjelmassa ja edunvalvonnassa. Ks. myös mkj:n katsaus.</p> <p>Liikenneväylät huomioidaan Pohjoisen liikennestrategiassa sekä tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.</p>
<p>Kuusamon kaupunki</p>	<p>Suunnitelmaan on kirjattu elintarviketaloutta aktivoivia toimenpiteitä elintarviketarvikestrategian mukaisesti. Elintarvikealan tukemiseksi tulee Koillismaan näkökulmasta kiinnittää huomiota elintarvikealan koulutuksen mahdollistamiseen. Suunnitelmassa ei mainita metsä- ja puuteollisuustoimialaa. Toimiala on erittäin merkityksellinen puun jatkojalostuksen ja uusien tuoteinnovaatioiden tuomien mahdollisuuksien kautta. Suunnitelmassa tulisi huomioida referoitujen väestöennusteiden rajoitteet. Kuusamon kaupungin näkymät ovat tuoreen selvityksen mukaisesti selvästi positiivisemmat kuin pelkästään Tilastokeskuksen ennusteet. Elinvoimatyöllä muutosta on jo syntynyt, ja kehityskulku on Kuusamon kaupungin näkemyksen mukaisesti selvästi positiivisempi. Tämä tulee huomioida muun muassa aluerakennetyössä ja harjoitettavassa tukipolitiikassa.</p> <p>Kuusamon kaupungin energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksesta 22.9.2022 antaman lausunnon mukaiset näkökohdat tulee huomioida mahdollistavuuden suhteen kaavan jatkovalmistelussa. Maakuntakaavan reservialuemerkintä tuulivoiman osalta mahdollistaisi alueiden toteuttamisen tutkimisen myöhemmin yleiskaavoituksella, mikäli olosuhteet ns. reservialueilla muuttuvat. Jatkotyössä on tarkasteltava vielä kertaalleen eteläosia Kuusamosta.</p> <p>Maakuntaohjelmassa 2022–2025 määritellään Pohjois-Pohjanmaan aluekehittämisen tahtotila. Vuoden 2024 aikana aktivoidaan maakuntaohjelman toimeenpanoa ja jatketaan ohjelman kärkihankkeiden vaiheittaista käynnistämistä. Ohjelmassa esitetyt teemat ovat ajankohtaisia ja tukevat Koillismaan ja Kuusamon kehittämistä.</p>	<p>Metsä- ja puuteollisuustoimiala huomioitu, s. 17.</p>

Muhoksen kunta	<p>Strategiset tavoitteet vuosille 2024-2026 ovat kannattavia Oulun seudun kuntien näkökulmasta. Erityisesti maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus sekä kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyn edellytykset ovat tärkeitä tavoitteita. Myös tavoite selkiyttää johtamisjärjestelmää ja uudistaa liiton toimintakulttuuria on nähtävä Oulun seudun kuntien näkökulmasta tervetulleina toimenpiteinä. Talousarvioesityksessä on toimintakuluja pystytty laskemaan meneillä olevan vuoden talousarvioon verrattuna 1,5 %, mikä on nähtävä kannattavana. Henkilöstömäärän on arvioitu pienenevän vuodesta 2023, mikä edesauttaa talouden pysymistä tasapainossa, vaikka palkankorotukset omalta osaltaan nostavat henkilöstömenoja.</p> <p>Talousarviossa ehdotetaan kolmen prosentin kasvua kuntien maksuosuuksissa vuoteen 2023 verrattuna. Oulun seudun kunnat edellyttävät tiukkaa talouskuria myös liiton talousarvion laadinnassa ja olisikin tavoitteellista pyrkiä selviytymään ilman kuntamaksuosuuksien korotuksia tai hyvin kohtuullisilla korotuksilla.</p>	<p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p>
Nivalan kaupunki	<p>Kaupunginhallitus päättää todeta Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksen vuosille 2024–2026 strategiset tavoitteet vuosille 2024–2026 ovat perusteltuja ja niiden aktiivinen toteuttaminen on keskeistä Pohjois-Suomen elinvoiman kehittymisen näkökulmasta. Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen yhteistyö ennakoinnissa, osajien saamisessa sekä asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä on tärkeää. Ehdotamme, että suunnitelma muustakin kuin nuorisovaltuuston yhteistyöstä sisällytetään liiton toimintasuunnitelmaan. Maakuntapäivistä voisi jatkossa kehittää Pohjois-Pohjanmaa-päivät, joiden ohjelman PPL ja Pohde suunnittelisivat yhdessä.</p>	<p>Aloite huomioitu: loppiaisvastaanottoa ei järjestä vuonna 2024 ja se antaa mahdollisuuden kehittää maakuntapäiviä Pohjois-Pohjanmaa-päivän suuntaan.</p>
Oulaisten kaupunki	<p>Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton tulee tiivistää entisestään yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan kuntien kanssa. Heikkenevä kuntatalous, työttömyyden kasvu ja epävarmuus elinkeinoelämässä vaikuttavat koko maakunnan elinvoimaisuuteen. Kunnat tarvitsevat maakuntaliitolta tukea tuleviin haasteisiin. Hallitusohjelman kirjaukset esimerkiksi valtionosuusuudistuksesta edellyttää vahvaa edunvalvontaa. Valtakunnallisiin keskusteluihin on tuotava mukaan Pohjois-Suomen näkökulmat, jolloin aktiivisina toimijoina ovat myös suuria kaupunkeja pienemmät kunnat. Yhteistyö hyvinvointialueen, maakuntaliiton ja kuntien kanssa tulee olla saumatonta ja uusien toimintamallien löytyminen vaatii vielä paljon töitä. Oulaisten kaupunki esittää, ettei maakuntaliiton kuntamaksuoksia nosteta vuodelle 2024.</p>	<p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p> <p>Valtionosuusuudistus huomioidaan edunvalvonnassa ja sidosryhmätyössä.</p> <p>Yhteistyö: kuntakiertue valmisteilla.</p>
Oulun kaupunkiseudun kunnat	<p>Strategiset tavoitteet vuosille 2024-2026 ovat kannattavia Oulun seudun kuntien näkökulmasta. Erityisesti maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus sekä kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyn edellytykset ovat tärkeitä tavoitteita. Myös tavoite selkiyttää johtamisjärjestelmää ja uudistaa liiton toimintakulttuuria on nähtävä Oulun seudun kuntien näkökulmasta tervetulleina toimenpiteinä. Talousarvioesityksessä on toimintakuluja pystytty laskemaan meneillä olevan vuoden talousarvioon verrattuna 1,5 %, mikä on nähtävä kannattavana. Henkilöstömäärän on arvioitu pienenevän vuodesta 2023, mikä edesauttaa talouden pysymistä tasapainossa, vaikka palkankorotukset omalta osaltaan nostavat henkilöstömenoja.</p> <p>Talousarviossa ehdotetaan kolmen prosentin kasvua kuntien maksuosuuksissa vuoteen 2023 verrattuna. Oulun seudun kunnat edellyttävät tiukkaa talouskuria myös liiton talousarvion laadinnassa ja olisikin tavoitteellista pyrkiä selviytymään ilman kuntamaksuosuuksien korotuksia tai hyvin kohtuullisilla korotuksilla.</p>	<p>Talousarviossa 2024 esitetään toimintakulujen vähentämistä (-1,5 %) suhteessa edellisen vuoden talousarvioon ja henkilöstömäärän pienenemistä. Henkilöstömäärän on arvioitu vähenevän suunnittelukaudella, mikä edesauttaa talouden tasapainottamista. Tosin kunnalliset palkkaratkaisut vaikuttavat kuntarahoituksen piirissä olevan henkilöstön henkilöstömenojen kasvuun. Maltillisesti korotettavat (+3 %) kuntien jäsenmaksutulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan toimintakuluja, joten tuloslaskeman tasapaino edellyttää muutosta kehittämisrahastossa (-219 617 €).</p>

Pyhjärven kaupunki	<p>Strategiset tavoitteet on konkretisoitu suunnittelukauden tavoitteiksi varsin onnistuneesti. Pyhjärven kaupunki kiinnittää huomiota ja tekee muutosehdotuksia maakunnan liitolle seuraavin kohdin:</p> <p>TEN-T-kärkihankkeiden suunnitelmavalmiuden paraneminen on koko maakunnalle ensiarvoisen tärkeä asia maakunnan saavutettavuuden kannalta. Nelostien (E75) kokonaisläpäisyajan alentaminen tulee olla TENT maanteiden ydinverkon osalta kirjattuna kärkihankkeena. Kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyyn edellytysten osalta kaavoitus- ja luvitusratkaisut ovat monesti keskeinen kilpailukykytekijä, erityisesti energiakäänteen tekemisessä. Näiden osalta maakunnan liittokin on tärkeä tekijä, mm. maakuntakaavoituksen vuoksi. Maakuntakaavoituksen aikataulujen tavoitteet ja mittarointi tulisi lisätä asiakirjaan vieläkin konkreettisemmin. Samoin maakunnan laajuisia merkityksiä omaavat energiakäänteen sähkönsiirron ratkaisut (ml. kantaverkon kehittäminen), tarpeen nostaa jopa toimenpidetasolle asiakirjassa.</p> <p>Osaavan työvoiman ja yrittäjien saaminen maakuntaan edellyttää myös maakunnan tasoisia toimenpiteitä, joissa maakunnan liitto voisi olla selvästi nykyistä aktiivisempi. Tämä ehdottomasti edellyttää kirjattavia toimenpidetavoitteita niiden mittarointeja.</p> <p>Kuntien tukeminen TE-palvelut 2024 -uudistuksessa on esimerkki toiminnasta, jolla on suuri merkitys kunnille. Maakunnan liitto on onnistuneesti ottanut tukihankkeita toimintansa piiriin ja myös nähnyt niiden strategisen merkittävyyden.</p>	<p>TEN-T: huomioitu luonnoksessa, s. 25.</p> <p>Sähkönsiirto huomioidaan energia- ja ilmasto- ja vaihemaakuntakaavassa sekä maakuntaohjelman huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden toimeenpanosuunnitelmassa.</p> <p>Osaavan työvoiman saaminen on huomioitu Pohjoisessa ohjelmassa ja edunvalvonnassa. Ks. myös mkj:n katsaus.</p>
Pyhännän kunta	<p>Pyhännän kunta hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksen vuosille 2024-2026.</p>	
Raahen kaupunki ja Raahen seudun kehitys	<p>Raahen kaupunki ja Raahen seudun kehitys kiittävät Pohjois-Pohjanmaan liittoa eri muodoissa tehtävästä hyvästä yhteistyöstä. Raahen kaupunki Pohjois-Pohjanmaan toiseksi suurimpana kaupunkina ja Raahen seudun kehitys seutukunnallisena kehittämisorganisaationa haluavat toimia jatkossakin tiiviissä yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa alueellisessa kehittämis- ja edunajamistyössä. Raahen kaupunki ja Raahen seudun kehitys antavat tällä lausunnollaan näkemyksensä Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelmaluonnokseen vuosille 2024-2026 ja talousarvioon vuodelle 2024.</p> <p>Koko maakunnan tasolla tarkasteltuna luonnollinen väestönkasvu on jatkunut laskusuuntaisena ja maakunnan väestönkasvu selittyi maahanmuutolla. Väestön kasvu keskittyy pääosin Oulun seudulle, mutta samalla muut alueen seudut ja suurin osa maakunnan kunnista kärsivät muuttotappiosta ja osittain vakavastakin osaavan työvoiman saatavuusongelmasta.</p> <p>Työttömyyden ja osaavan työvoiman osalta kehitys on ollut kaksijakoista. Työttömyys on ollut kasvussa, mutta samalla osaavan työvoimasta on ollut pulaa tietyillä toimialoilla. Raahen seudun osalta on todettava, että konepaja- ja metallialalla osaavan työvoiman saatavuus nähdään jo kasvun esteenä.</p> <p>Yleisesti voidaan todeta, että strategiset tavoitteet ja linjaukset ovat tulevaisuuteen tähtääviä, mahdollistavia ja tukevat maakunnan kilpailukyvyyn, vetovoiman ja elinvoiman kehittämistä. Strategian mukaisten toimenpiteiden vaikuttavuus tulee varmistaa koko maakunnan alueella läpinäkyvien valmisteluprosessien ja kehittämishankkeiden avulla sekä laajalla osallistamisella ja tiedon jakamisella. Seuraavana on tuotu esille alueemme kehittämisen kannalta tärkeitä näkökulmia, jotka liittyvät maakuntaliitolle asetettaviin strategisiin tavoitteisiin ja edelleen niiden toteuttamiseksi suunniteltuihin toimenpiteisiin.</p> <p>Raahen alue raskaan teollisuuden ja suurhankkeiden alueena on riippuvainen liikenteen ja logistiikan toimivuudesta. Meri- ja maatuulivoimainvestoinnit sekä teollisuuden tarpeet ja muut kuljetukset aiheuttavat painetta liikennejärjestelmien toimivuudelle ja luovat jatkuvan tarpeen niiden kehittämiseksi. Raahen seudun liikenteen, Raahen sataman, valtatie 8:n ja alueen saavutettavuutta parantavien ratayhteyksien kehittäminen tulee kytkeä tiiviisti maakunnan liikennejärjestelmätyöhön. Satamat sekä alueen liikennejärjestelmän kehittäminen tulee huomioida myös erityisesti huoltovarmuuden osalta.</p> <p>Myös alueen fyysisessä saavutettavuudessa korostuu digitaalisuus. Tämä tapahtuu joukkoliikenteen kehittämisen muodossa. Tulevaisuuden joukkoliikenteen ratkaisut perustuvat älykkyyteen, mobiilisovelluksiin, automatisaatioon ja robotisaatioon.</p>	<p>Osaavan työvoiman saaminen on huomioitu Pohjoisessa ohjelmassa ja edunvalvonnassa. Ks. myös mkj:n katsaus.</p> <p>Liikenneväylät huomioidaan Pohjoisen liikennestrategiassa sekä tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.</p>

<p>Raahen kaupunki ja Raahen seudun kehitys</p>	<p>Valtatie 8:n merkitys tulee huomioida liikennejärjestelmien kehittämisessä entistä voimakkaammin. Toimivat ratayhteydet parantavat etenkin metsä-, biotuote- ja kaivosteollisuuden sekä transitoliikenteen toimintaedellytyksiä, mutta myös Raahen alueen terästeollisuuden ja sataman toimintaedellytyksiä. Raahen satama on erittäin tärkeä osa Pohjois-Pohjanmaan teollisuuden ja suurhankkeiden logistiikkaketjua. Sataman liikenne on ympärivuotista ja satama on valtakunnallisesti merkittävä kehittämiskohde. Raahen sataman toimintojen, palvelujen ja kapasiteetin kehittämiseksi on vastikään laadittu strategia, jonka toteuttamiseksi on suunniteltu useampien kehittämishankkeiden toteuttamista tulevien vuosien aikana. Pohjois-Suomen teollisuus ja logistiikkatarpeet hyötyisivät merkittävästi TEN-T:n ydinverkon sataman statuksen saamisesta alueelle, johon Raahen satamalla on kaikki edellytykset. Koko maakunnan tuleekin tehdä yhteistä ja aktiivista edunajamista, jotta Raahen satama saa TEN-T-ydinverkkostatuksen.</p> <p>Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvistamisen sekä alueiden vahvuuksiin perustuvan älykkään erikoistumisen avulla alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaa sekä uusien liiketoimintamahdollisuuksien muodostumista voidaan parantaa merkittävästi. Tulevaisuusorientoitunut yritysten toimintaympäristön kehittäminen on merkittävä osa kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyyn edellytysten parantamista sekä alueen vetovoimaisuuden kehittämistä. Samaan aikaan on huolehdittava siitä, että alueille kohdistetaan niiden toteuttamiseksi tarvittavia resursseja. Raahen seudun osalta tämä tarkoittaa sitä, että alueelle suunnataan rahoitusta kunta- ja seudullista elinvoimastrategiaa tukevien kehittämishankkeiden lisäksi myös korkeatasoisen tutkimustoiminnan vaatiman infrastruktuurin rakentamiseksi, jolla mahdollistetaan esimerkiksi vetyyn, energian varastointiin ja kierrätysteräksen käyttöön liittyvän tutkimus- ja kehitystoiminnan fyysinen toteuttaminen alueella. SSAB Europan terästehtaalla suunnitellaan fossiilivapaaseen terästuotantoon siirtymistä. Investointipäätöstä odotetaan vuodelle 2024. Toteutuessaan uusi terästuotantoinvestointi edellyttää tehtaan merkittävää osaamisprofiilin muutosta kohti sähkö- ja automaatiotekniikan osaamista. Tehtaan muutoksen vaatiman sähkö- ja automaatiotekniikan koulutuksen toteuttaminen Raahessa tulee varmistaa. Osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseen liittyy vahvasti nuorten pysyminen alueella. Alueen osaamisperusta ja eri asteinen koulutustarjonta tulee kyetä turvaamaan myös uudentyypisillä joustavammilla ja verkostomaisilla ratkaisuilla, kuten Raahessa kehitetyn monikampusmallin mukaisella toteutustavalla.</p>	<p>TEN-T: huomioidaan edunvalvonnassa.</p> <p>Koulutus huomioidaan osana osaavan työvoiman yhteydessä osana konkreettisia tavoitteita.</p>
--	--	--

<p>Raahen kaupunki ja Raahen seudun kehitys</p>	<p>Maakunnan, seutujen ja kuntien etujen ajaminen yli maakunnallisissa ja kansallisissa sekä Pohjoismaisissa ja laajemmin kansainvälisissä foorumeissa nähdään tärkeänä asiana alueen kilpailukyvyyn ja saavutettavuuden sekä kansainvälisten investointien ja rahoituksen kanavoitumisen näkökulmasta. Ukrainan sodan aikaisessa muuttuneessa maailmassa pohjoisten alueiden painoarvo on noussut entisestään erityisesti huoltovarmuuden näkökulmasta. Strategisten kehittämistoimenpiteiden ja rahoituksen kohdistaminen kuntien elinvoimaa ja työvoiman houkuttelevuutta lisääviin toimenpiteisiin on avainasemassa koko maakunnan menestymisessä. Yksinomaan maakuntakeskuksen menestyminen, kasvu ja elinvoimaisuus ei pysty vetämään koko maakuntaa kasvu-uralle. Raahen kaupungin ja seutukunnan osalta toivomme vahvaa tukea keskeisissä koko Suomen hiilineutraalisuutta edistävässä elinvoimahankkeissa, jotka ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raahen SSAB:n terästehtaan fossiilivapaaseen teräksentuotantoon siirtymisen mahdollistaminen • Eortumin Raahen suunnitteleman vihreän vedyn tuotantolaitosinvestoinnin eteenpäin vieminen • Raahen sataman tukeminen merituulivoimahubin rakentamisessa • Anghikivi 1- ydinvoimalaitoksen tilanteen selkeyttäminen <p>Hyvinvointialueen toiminnalla on myös erittäin suuri merkitys Pohjois-Pohjanmaan seutujen ja kuntien elinvoimaisuudelle. Erityisesti sairaalaverkkoon ja päivystykseen liittyvillä päätöksillä voidaan vaikeuttaa osaavan työvoiman saatavuutta entisestään ja siten jopa tuhota kuntien mahdollisuudet elinvoiman kehittämiselle. Tämän tyyppisissä uudistuksissa tarvitaan aluetalousvaikutusten kokonaisvaltaista tarkastelua ja arviointia sekä alueiden etujen ajamista, täydellisen keskittämispoliittikan tukemisen sijasta. Raahen sairaalan toimintakyvyn turvaaminen kaikkina vuorokaudenaikoina ja kaikissa olosuhteissa on teollisuusvaltaiselle Raahen seudulle paitsi turvallisuus- myös kilpailukykytekijä. Tulevaisuustyön tekemiseen liittyy vahvasti vihreän siirtymän, energiatuotannon, teknologisen kehityksen ja niihin liittyvien mahdollisuuksien ymmärtäminen yhdistettynä eri alueiden maantieteellisiin sekä yritys- ja elinkeinoelämän vahvuuksiin. Raahen kaupunki ja Raahen seutu on halukas ottamaan merkittävämpää roolia erityisesti vihreän siirtymän maakunnallisena koordinoijana.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitolla on merkittävä rooli kuntien ja seutujen osallistamisessa, paikallistason näkökulmien ja tavoitteiden kokoajana ja kiteyttäjänä sekä tulevaisuus- ja tilannekuvien muodostamisessa ja edelleen tiedon jakamisessa ja välittämisessä. Maakunnallisia, seudullisia ja kuntakohtaisia tilannekuvia tulee edelleen hyödyntää aktiivisessa kansallisen ja kansainvälisen tason edunajamisessa. Niiden avulla mahdollistetaan myös alueellisten ja sektorikohtaisten kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen ja siten koko maakunnan kehittyminen. Henkilöstön työhyvinvointi sekä tulevaisuuden asiantuntijuutta tukevat työ- ja toimintatavat ovat merkittävässä asemassa organisaation onnistumisessa, toimenpiteiden toteuttamisessa ja strategisten tavoitteiden saavuttamisessa.</p>	<p>Esitettyjen hankkeiden teemat ovat mukana toimintavuoden tavoitteissa.</p> <p>Vihreän siirtymän merkitys maakunnalle on tunnustettu ja vuoropuhelu nähdään tarpeellisena.</p>
<p>Raahen kaupunki ja Raahen seudun kehitys</p>	<p>Tätä strategista tavoitetta voisi laajentaa ja ulottaa siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen myös kuntiin ja maakunnassa toimiviin yrityksiin esimerkiksi kehittämishankkeiden muodossa. Yrittäjien oma jaksaminen ja ajankäytön hallinta nousevat yhä useammin esille erilaisissa barometreissa. Aluekehittämisessä kuntien sekä kunnallisten ja seutukunnallisten kehittämistoimijoiden rooli aktiivisena elinvoiman kehittäjä ja kehitysedellytysten luojana on merkittävä. Eri rahoitusvälineistä kanavoitavien hankerahoitusten kohdistaminen kunta- ja aluelähtöisiin seutujen elinvoimaa ja yritysten toimintaedellytyksiä parantaviin hankkeisiin nähdään erittäin tärkeänä asiana.</p> <p>Kuntien roolia yrityskehittämisessä on mahdollista nostaa ja kehittää ja Raahen kaupunki on valmis eri tyyppisten pilottikokeilujen kokeilualustaksi. Raahen kaupunki on valmis myös yrityksille suunnattujen rahoitusinstrumenttien edelleen kehittämiseen ja kokeiluihin.</p> <p>Aluesuunnittelutehtävien kolme osa-alueetta – maakuntaohjelma, maakuntakaava ja tulevaisuus muodostavat toisiansa täydentävän kokonaisuuden. Maakunnan ja eri seutujen kilpailukyvyyn kehittymisen ja resurssien mahdollisimman tehokkaan allokoimisen näkökulmasta aluesuunnittelun tulee olla tulevaisuusorientoitunutta ja ennakoivaa, mutta samaan aikaan mahdollistavaa ja muutosjoustavaa sekä alueiden tarpeet huomioivaa. Toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin reagoinnin tulee olla nopeaa ja samalla tarvitaan myös valmiutta sekä resursseja nopeiden kokeilujen toteuttamiseen. Kansainvälisten teollisten investointien toteutumisen näkökulmasta kaavoitus- ja lupaprosessien nopeus on avainasemassa. Kaavoitus- ja lupaprosessien hallinnollisella nopeuttamisella vahvistetaan koko Suomen kilpailukykyä ja parannetaan mahdollisuuksia houkutella uusia kansainvälisiä investointeja. Haluamme erityisesti korostaa, että luvitusta tulee sujuvoittaa sellaisille fossiilivapaille brownfield-investointihankkeille, joilla vähennetään Suomen CO2-päästöjä.</p> <p>Vuoden 2024 talousarvion ja tulevien vuosien talousarvioiden osalta Raahen kaupunki edellyttää tiukkaa talouskuria.</p>	<p>Innostuneiden osaajien yhteisö viittaa Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiassa toimiston sisäisiin tavoitteisiin.</p> <p>Pilottikokeilut: vastaa strategiisiin tavoitteisiin ja kuntayhteistyön tiivistämiseen.</p> <p>Luvitus: huomioidaan Pohjoisen ohjelman toimeenpanossa ja edunvalvonnassa.</p> <p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p>

Tyrnävän kunta	<p>Strategiset tavoitteet vuosille 2024-2026 ovat kannatettavia Oulun seudun kuntien näkökulmasta. Erityisesti maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus sekä kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyn edellytykset ovat tärkeitä tavoitteita. Myös tavoite selkiyttää johtamisjärjestelmää ja uudistaa liiton toimintakulttuuria on nähtävä Oulun seudun kuntien näkökulmasta tervetulleina toimenpiteinä. Talousarvioesityksessä on toimintakuluja pystytty laskemaan meneillä olevan vuoden talousarvioon verrattuna 1,5 %, mikä on nähtävä kannatettavana. Henkilöstömäärän on arvioitu pienenevän vuodesta 2023, mikä edesauttaa talouden pysymistä tasapainossa, vaikka palkankorotukset omalta osaltaan nostavat henkilöstömenoja.</p> <p>Talousarviossa ehdotetaan kolmen prosentin kasvua kuntien maksuosuuksissa vuoteen 2023 verrattuna. Oulun seudun kunnat edellyttävät tiukkaa talouskuria myös liiton talousarvion laadinnassa ja olisikin tavoitteellista pyrkiä selviytymään ilman kuntamaksuosuuksien korotuksia tai hyvin kohtuullisilla korotuksilla.</p>	<p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p>
Vaalan kunta	<p>Luonnoksen strategiset tavoitteet ovat konkreettisia ja oikeaan osuvia. Vaalan kunta pitää tärkeänä maakunnan tasapuolista kehittämistä, joka on varmaan itsestään selvää. Koko ajan kriittisemmäksi menestystekijäksi nouseva osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen vaatii myös maakuntaliiton toimenpiteitä. Koulutusta tulisi ohjata siihen suuntaan, jossa maakunnallisesti olisi koulutusvajetta.</p> <p>Lisäksi pidämme tärkeänä, että maakuntaliiton jäsenkuntien maksuosuutta ei v. 2024 kasvateta.</p>	<p>Osaavan työvoiman saaminen on huomioitu Pohjoisessa ohjelmassa ja edunvalvonnassa. Ks. myös mkj:n katsaus.</p> <p>Talousarvio, ks. vastaus Oulun kaupunkiseudun kuntien lausuntoon.</p>
Ylivieskan kaupunki	<p>Kaupunginhallituksella ei ole lausuttavaa Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksesta vuosille 2024-2026.</p>	